

Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande

För Sveriges landsbygder –

*en sammanhållen politik för arbete,
hållbar tillväxt och välfärd*

SOU 2017:1

Kommitténs uppdrag

- **Regeringen tillsatte i juni 2015 en Parlamentarisk Landsbygdskommitté med uppdrag att forma en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder.**
- **Kommittén består av 11 ledamöter och en ordförande som representerar samtliga partier.**
- **I mars 2016 presenterades ett enigt delbetänkande.**
- **Slutbetänkandet som nu presenteras har mycket brett stöd i Sveriges riksdag.**

Därför behövs ny sammanhållen landsbygdspolitik

- Det behövs tydliga mål för olika politikområdets bidrag till utvecklingen av landsbygderna.
- Klyftorna mellan stad och land har ökat och kommer att öka ytterligare om inte politiken läggs om.
- Samhällskontraktet mellan medborgaren och det allmänna i form av stat, kommunerna och landsting har försvagats.

Kommitténs utgångspunkter

- **Likvärdiga förutsättningar för medborgarna att arbeta, bo och leva i landsbygderna.**
- **Öka landsbygdernas förutsättningar för företagsamhet och sysselsättning på ett långsiktigt hållbart sätt.**
- **Öka landsbygdernas möjligheter att bidra till en positiv utveckling av samhällsekonomin. Stor andel av landets export från landsbygderna.**

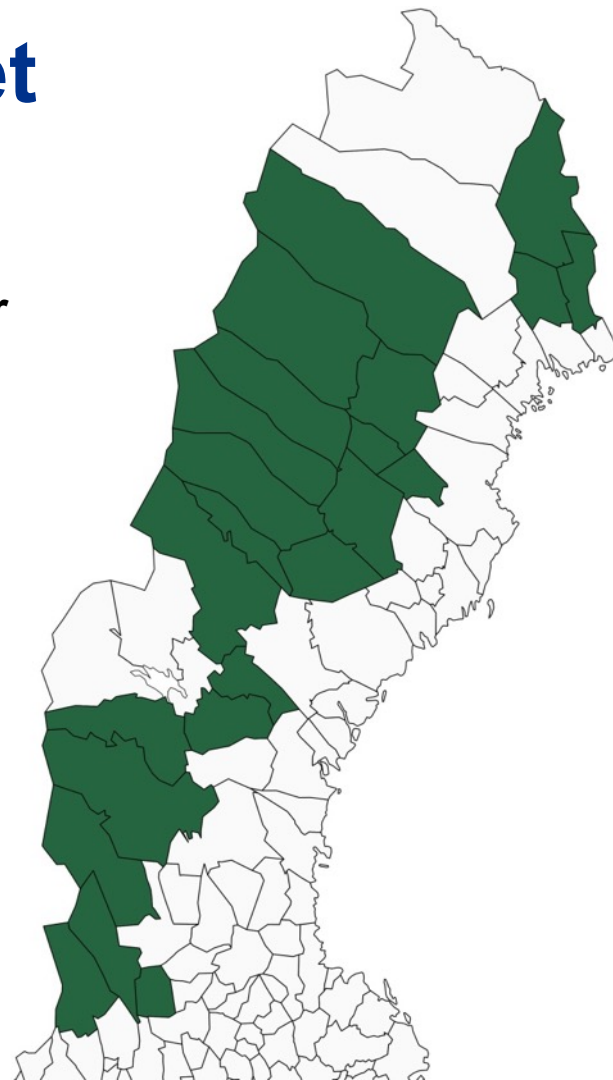
Ett nationellt övergripande mål för landsbygdspolitiken

En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd

- 75 generella och geografiskt riktade förslag som samlat lägger grunden till en positiv utveckling i landsbygderna.
- Ett statligt **helhetsperspektiv** och **ny organisering** av politiken fångar upp landsbygdernas möjligheter och utmaningar och stärker samhällskontraktet mellan det allmänna och medborgarna.

Riktat näringslivspaket

- Till 23 kommuner med extra stora demografiska och geografiska utmaningar samt begränsad branschbredd.
- Mer likvärdiga förutsättningar för att utveckla och förnya näringslivet.
- Cirka 500 miljoner kronor som kan användas för nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter och nedskrivning av studieskulder.
- Prioriterade för utbyggnad av digital infrastruktur, utbildningscentra för högre utbildning och omlokalisering av statliga jobb.

Ett mångsidigt och konkurrenskraftigt näringsliv

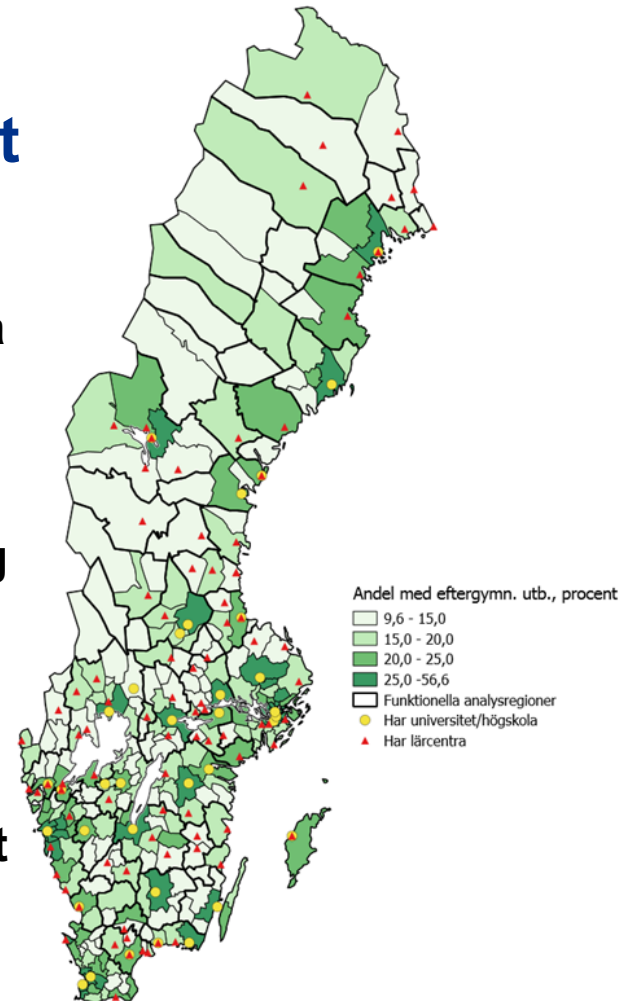
- Förtydliga Almi Företagspartners, Saminvests och Vinnovas uppdrag om insatser i landsbygderna.
- Utvidga stöd till innovationsgrupper inom ramen för landsbygdsprogrammet.
- Uppdra till Visit Sweden och regionala exportcentra att rikta särskilda insatser till landsbygderna.
- Målet med en svensk livsmedelsstrategi ska vara att kraftigt öka inhemsk livsmedelsproduktion.
- Offentlig upphandling ska innehålla krav som motsvarar svenska miljökrav och regler för djurskydd.
- Inrätta en statlig servicegaranti för små- och medelstora företag vid myndighetsutövning.

Bredband till alla hela landet till 2025 – ny modell med innovationsupphandling

- **Nytt mål om bredband till alla lanserades av kommittén i delbetänkandet, mars 2016. Regeringen har nyligen antagit ett nytt mål i enlighet med kommitténs förslag.**
- **Ny modell för genomförande med innovationsupphandlingar. Staten håller via Post-och telestyrelsen ihop hela utbyggnaden och fördelar medel till länsstyrelserna som tillsammans med regionalt utvecklingsansvariga och kommuner upphandlar bredband till alla.**

Samverkan mellan lärosätena och kommunerna för att höja kompetensförsörjningen i hela landet

- **Universitet och högskolor ges i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning.**
- **Staten anslår 70 miljoner kronor årligen för att öka möjligheterna att delta i högskoleutbildning vid utbildningscentra.**
- **Drygt 60 kommuner som saknar lärosäten i sin FA-region, har en låg andel högutbildade samt de kommuner som berörs av näringslivspaketet föreslås kunna få statsbidrag.**

Likvärdig service och tillgänglighet

- Säkerställa grundläggande samhällstjänster i hela landet genom att höja SOT-nivån för elektronisk kommunikation.
- Reformera reseavdraget och göra det avståndsbaserat. Underlätta regionförstoring och bosättning i landsbygderna.
- Avvisa 2015 års postlagsutrednings förslag som innebär försämring av postservice i landsbygderna.
- Införa i en lag reglerad skyldighet för att säkerställa kreditinstitutens ansvar för kontanthantering.
- Löpande uppföljning och anpassning av utjämningsystemet där de politiska partierna medverkar.
- Översyn av statsbidrag för att underlätta för kommuner med små resurser att ta del av nationella satsningar.

Fler bostäder genom landsbygdslån

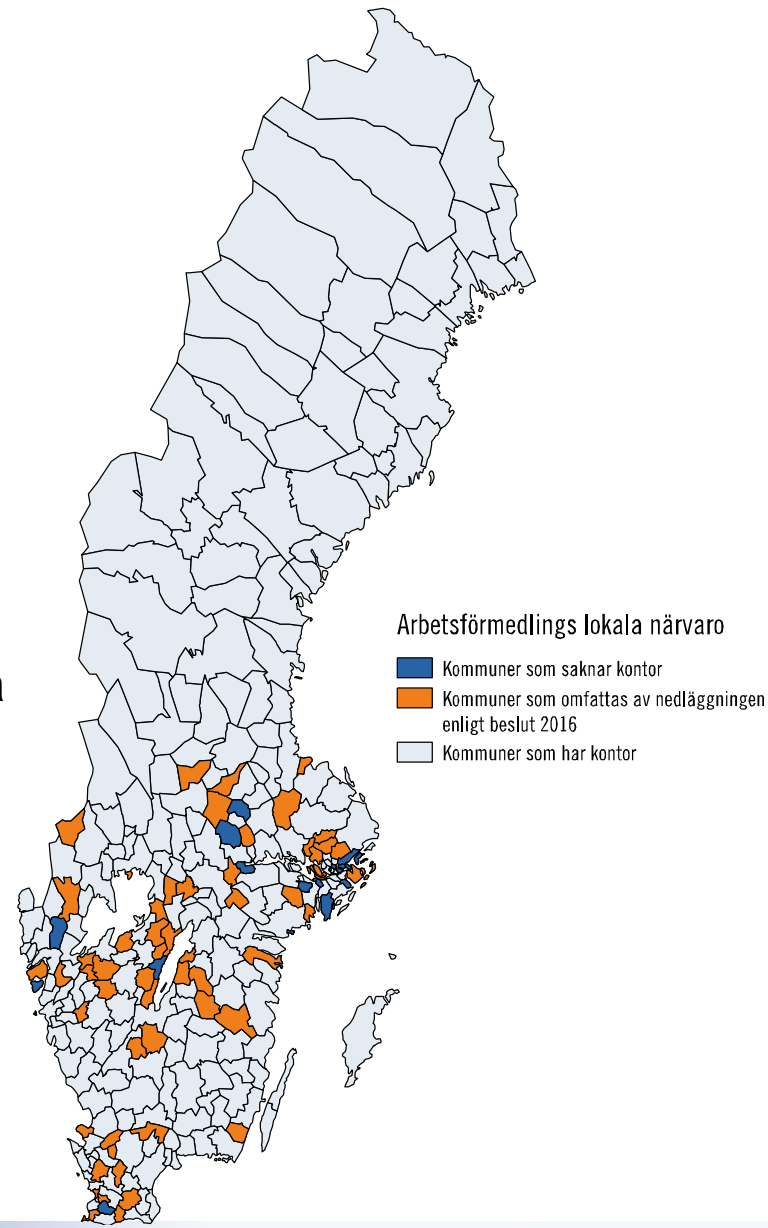
- Regeringen utreder införandet av särskilda landsbygdslån för byggande av egna hem, hyresrätter, ägarlägenheter, kooperativa hyresrätter och bostadsrätter i landsbygderna. Nu också bostadsbrist i Sveriges landsbygder.
- Begränsning och precisering av riksintressen.

Underlätta för civilsamhället

- Lokalt ledd utveckling med leadermetoden tillämpas i hela landet för att främja samverkan mellan civila samhället, näringslivet och offentlig sektor.

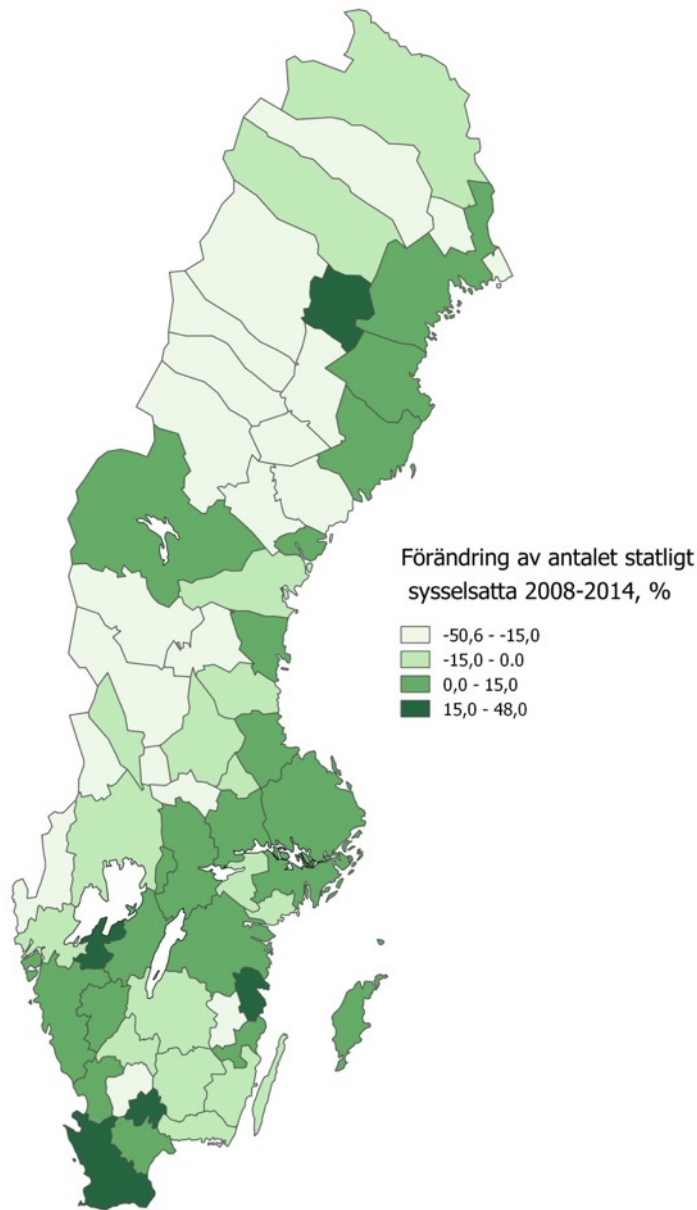
Staten ökar sin närvaro i landsbygderna

- Arbetsförmedlingen stoppar tills vidare planerade nedläggningar av lokala kontor.
- Regeringen ställer konkreta tidssatta krav på insatstider för polisen, enligt norsk förebild. Säkerställer polisiär närvaro i hela landet.
- En samlad organisering av statens lokala service i samtliga FA-regioner. I första hand ska Försäkringskassans, Skatteverkets och Pensionsmyndighetens lokala service samlas. Andra myndigheter kan också samlokaliseras.

Omlokalisering av statlig verksamhet

Vi rekommenderar regeringen att under en 5 till 7-årsperiod omlokalisera 10 000 statliga jobb från Stockholmsregionen till FA-regioner med behov av statliga arbetsplatser.

Styrning och organisering

- I varje län inrättas en strategisk och operativ samordningsfunktion av statlig verksamhet, en landsbygdsdelegation.
- Statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutvecklingen regleras i en särskild förordning.
- Vissa för landsbygderna viktiga myndigheters landsbygdspolitiska ansvar tydliggörs i myndighetens instruktion.
- I ägaranvisningarna till Almi och Saminvest förtydligas bolagens samhällsuppdrag för en kapitalförsörjning i hela landet.
- Konsekvenserna för landsbygderna ska beskrivas i regeringens beredning av propositioner och andra regeringsbeslut.
- Kommittéer ska i sina betänkanden ange konsekvenser för landsbygdernas utveckling av sina förslag.

Tack

Mer information finns på kommitténs webbplats:

<http://www.sou.gov.se/parlamentariska-landsbygdskommitten/>

